

Vragen en Antwoorden inzake onderwijsvisie De Borgh (Q&A)

Personeel

1. **V: Worden de leerkrachten ingezet op hun kwaliteit en talent?**
A: Ja zoveel mogelijk. Tegelijkertijd geldt dat er werkzaamheden zijn die door iedereen uitgevoerd moeten worden. Alle leerkrachten moeten over de basiscompetenties beschikken. Deze zogenaamde 'SBL-competenties' worden verwoord in bekwaamheidseisen en zijn landelijk vastgesteld.

2. **V: Komt er een extra leerkracht om het proces van onderwijsvernieuwing te faciliteren?**
A: Het aantal leerkrachten in de formatie is gebaseerd op het aantal leerlingen. Als algemene rekenregel wordt 1 leerkracht per 25 leerlingen gerekend. Het aantal leerlingen dat een school op 1 oktober heeft, is daarbij leidend en heeft dus een effect in het schooljaar dat daar op volgt. Voorbeeld: het aantal leerlingen per 1 oktober 2017 heeft een effect op het Schooljaar 2018 – 2019.

Binnen onze nieuwe werkwijzen kijken we naar diverse andere mogelijkheden om professionals in te zetten. Dit kunnen naast leerkrachten ook onderwijs-assistenten of pedagogisch medewerkers zijn. Zij werken dan onder de verantwoordelijkheid van een leerkracht.

3. **V: Worden de leerkrachten door een externe expert begeleid?**
A: Een school kan op diverse manieren en op diverse gebieden gebruik maken van externe experts.

Op dit moment wordt het team begeleid bij de invoering van de kernconcepten door externe experts van het KPC.

Ook voor rekenen en basisontwikkeling (groepen 1,2 en3) maken we gebruik van externe experts.

We kijken per onderwerp of het nodig is om de expertise van buiten te halen of dat we de kennis in voldoende mate binnen het team hebben. Zo hebben we drie gedragspecialisten en twee specialisten begaafdheid in huis. Leden van het team bezoeken ook regelmatig workshops en conferenties. Deze kennis wordt vervolgens gedeeld met de rest van het team.

4. **V: Worden de leerkrachten extra opgeleid? Hoe worden ze opgeleid voor hun nieuwe rol als begeleider en coach?**
A: Voor een deel beschikken de leerkrachten reeds over deze vaardigheden. We kijken op zowel individuele basis als teambreed of hierop een aanvulling nodig is. In algemene zin geldt dat we ons voortdurend willen blijven ontwikkelen. Ook op dit gebied.

- 5. V: Hoe houden de leerkrachten overzicht over de leerlingen?**
A: De ruimtes in het gebouw worden open en er zal gewerkt worden met glazen wanden. Op die manier blijven leerlingen in beeld. In een vleugel zijn meerdere professionals aanwezig en met de leerlingen aan het werk.
- 6. V: Houdt een leerling vier jaar lang dezelfde mentor?**
A: We gaan er op dit moment vanuit er een wisseling van mentor plaatsvindt.
- 7. V: Worden de leerkrachten per vak ingedeeld?**
A: Alle leerkrachten blijven vooralsnog alle basisvakken geven.
- 8. V: Het gehele proces vraagt veel van de leerkrachten. Wordt hun werkdruk bewaakt?**
A: Het proces vraagt veel, maar levert ook veel energie. De leerkrachten hebben zelf de keuze mogen maken of ze op deze wijze willen gaan werken. Zij vinden het een uitdaging en staan achter de visie. Ook omdat ze samen deze visie ontwikkelen. Leerkrachten hebben zelf veel zeggenschap.

Indeling in groepen

- 9. V: Is het leeftijdsverschil en ontwikkeling tussen 2,5 en 7 jaar niet erg groot?**
A: Dit is inderdaad een groot leeftijdsverschil. De peuters van 2,5 tot 4 gaan minder dagdelen naar de peuterspeelschool. (2 of 4). Ook voor deze leeftijdsgroep dat kinderen van en met elkaar leren.
De leerdoelen zijn aangepast aan hun leeftijd.
- 10. V: Gaat een kind van 2,5 jaar dan ook naar de basisschool?**
A: Nee. Kinderen worden pas vanaf hun vierde ingeschreven op een basisschool.
Van 2,5 tot 4 gaan ze naar de peuterspeelschool.
Dit is wettelijk zo geregeld en de financiering is ook verschillend.
De peuters sluiten aan bij de thema's van de kernconcepten. Net zoals ze dat nu doen. De samenwerking wordt makkelijker om dat de peuters en kleuters dichterbij elkaar komen.
- 11. V: Hoe weet een kind in welke groep hij of zij zit?**
A: Kinderen komen in een mentorgroep en krijgen een vaste ontmoetingsplek.
- 12. V: Een groep van 100 leerlingen. Is dat niet erg veel?**
A: Er komen ongeveer 100 leerlingen in een vleugel van het gebouw.
Daar worden ze onderverdeeld in mentorgroepen van ongeveer 25 leerlingen.
Gedurende de dag werken de leerlingen in kleinere groep of individueel.
In een vleugel zijn ongeveer 4 leerkrachten.

- 13. V: Bestaat niet het gevaar dat het groepsgevoel verdwijnt?**
A: Leerlingen zitten in een mentorgroep. Deze groep start en sluit de dag. Ook zijn zij op speciale momenten zoals verjaardagen bij elkaar en lunchen ze samen. Leerlingen krijgen meer mogelijkheden om contact te hebben en aan te sluiten bij een grotere groep kinderen dan de groep vanuit het leerstofjaarklassensysteem.
- 14. V: Worden leerlingen met hetzelfde niveau bij elkaar gezet? Bijvoorbeeld alle rekenwonders bij elkaar en alle rekenzwakken bij elkaar?**
A: In sommige situaties zal dat het geval zijn, zodat de instructie die de leerkracht geeft meer op maat is.
In andere situaties worden leerlingen bij elkaar geplaatst, omdat ze dezelfde interesse of onderzoeksvraag hebben. Dan gaat het niet om niveau maar om gedeelde belangstelling.
Daarnaast leren leerlingen veel van elkaar in heterogene groepen, dus met verschillende niveaus.
Het werken in divers samengestelde groepen vinden we belangrijk, omdat kinderen dan leren om met een grote verscheidenheid aan talenten, persoonlijkheden, leeftijd samen te werken. De maatschappij bestaat immers uit alle unieke individuen waar in verschillende contexten mee samengeleefd en samengewerkt moet worden.
- 15. V: Hoe gaan jullie om met homogene en heterogene groepen?**
A: Dat zal afhangen van het leerdoel. Zie ook vraag 14.
- 16. V: Als een leerling in groep 8 bijvoorbeeld minder goed kan rekenen, moet hij of zij dan rekenen in een groep met kinderen die veel jonger zijn? Bijvoorbeeld in groep 5 zitten?**
A: Leerlingen komen straks in mentorgroepen te zitten. Labels als 'groep 8' en 'groep 5' komen te vervallen. De instructie zal per leerdoel worden gegeven. Het kan dan voorkomen dat leerlingen van verschillende leeftijden bij elkaar komen te zitten. Dit zal best even wennen zijn, maar over het algemeen geldt dat kinderen daar snel mee om leren gaan.
Overigens komt het in de praktijk weinig voor dat verschillen zo groot zijn.
- 17. V: Wie bepaalt de samenstelling van een mentor groep? En hoe ziet een mentor op de langere termijn eruit?**
A: Het eerste jaar is de mentorgroep hetzelfde als de huidige jaargroep. Een volgende stap zou kunnen zijn dat de mentorgroep bestaat uit leerlingen uit twee jaargroepen. Daarna per bouw. We zullen dit in de praktijk moeten ervaren en vervolgens evalueren. Nu zien we bij het werken met de kernconcepten dat leerlingen uit 3 verschillende jaargroepen prima kunnen samenwerken.
- 18. V: Zoveel kinderen in één grote ruimte. Gaat dat goed?**
A: Naast de grotere ruimte, zullen er kleinere ruimtes komen en individuele werkplekken.
Er zijn andere scholen die reeds op deze wijze werken. Zij hebben de ervaring dat het kan. Voorbeelden van dergelijke scholen zijn Laterna Magica en Wittering.nl

V: Hoe gaan leerlingen zich in de groep verplaatsen?

A: We zijn ons ervan bewust dat we ervoor moeten zorgen dat leerlingen niet gaan dwalen en moeten weten wanneer ze waar moeten zijn. Anders zou er teveel leertijd verloren gaan. Op welke wijze we dit vorm gaan geven, onderzoeken we nog. Bij de inrichting van het gebouw zal hier rekening mee gehouden worden.

Onderwijsinhoud

19. V: Gaan jullie verder met de kernconcepten?

A: Ja. De werkwijze van kernconcepten sluit goed aan bij onze visie.

20. V: Blijven de CITO toetsen?

A: Ja. Op die manier willen we ons blijven checken op basis van landelijke normen.

21. V: Gaat alles in samenwerkingsvorm of wordt er ook nog individueel gewerkt?

A: Beide vormen blijven bestaan. Soms is het goed en prettig om samen te werken en op die manier van en met elkaar te leren.
Soms wil een kind alleen werken of moet het laten zien dat het iets zelf beheerst.

22. V: Wat gebeurt er als een kind klaar is met de leerstof van de basisschool?

A: Er is altijd genoeg leerstof te vinden en genoeg te leren.

23. V: Komt er ook meer tijd voor de creatieve vakken?

A: De tijd die besteed wordt aan de creatieve vakken zal ongeveer hetzelfde blijven als nu. Binnen de kernconcepten kan er echter meer keuzevrijheid voor kinderen zijn om een opdracht op een creatieve manier uit te werken.

24. V: Hoe wordt Snappet ingezet in het leerprogramma?

A: Op dezelfde wijze zoals dat nu gebeurt. De leerkracht geeft instructie aan een groep leerlingen, waarbij een bepaald leerdoel wordt uitgelegd. Vervolgens gaan de leerlingen aan het werk en kan de leerkracht hun vorderingen volgen.

25. V: Gaan leerlingen hun eigen dag plannen?

A: Uiteindelijk willen we daar wel naar toe. Dit zal gefaseerd plaatsvinden en onder begeleiding van de leerkracht. Daarbij zal de ene leerling dit sneller kunnen dan de ander.

26. V: Blijven leerlingen nog wel schrijven?

A: Ja. Schrijven blijft een belangrijke vaardigheid. Tevens is het een manier om de fijne motoriek te ontwikkelen en te oefenen. Ook heeft het een positieve werking op beklijving van kennis.

- 27. V: Krijgen leerlingen nog instructie?**
 A: Jazeker. Om te leren kun je niet zonder instructie. Niet alleen om een bepaalde werkwijze toe te passen, maar ook om kennis te maken met nieuwe onderwerpen waar een leerling uit zichzelf niet opkomt.
- 28. V: Wordt er aandacht besteed aan algemene kennis van leerlingen? Kortom: is er kennisoverdracht?**
 A: We zien dit als een belangrijke taak voor ons als scholingsinstituut. Kinderen komen naar school om wat te leren. Dit geldt voor de basisvakken en voor de zogenaamde zaakvakken. Binnen de kernconcepten is kennisoverdracht nog steeds een belangrijke didactiek.
- 29. V: Kunnen kleuters die van een andere peuterspeelzaal komen nog wel instromen op De Borgh als ze vier jaar worden?**
 A: Ja. Dat is geen enkel probleem.
 Ook geldt dat peuters die de peuterspeelschool op De Borgh bezoeken naar een andere basisschool kunnen gaan. Deze keuzevrijheid voor ouders blijft bestaan en is zelfs wettelijk vastgelegd.
- 30. V: Stromen alle peuters van Hasseler Hummeltje door naar De Borgh?**
 A: Zie ook vraag 30. Nee dus. Ouders blijven de vrijheid behouden om voor hun zoon of dochter naar een andere basisschool te kiezen.
- 31. V: Hoe leer je leerlingen om keuzes te maken?**
 A: Vooral fasegewijs en al doende. De leerkrachten begeleiden de leerlingen hierbij. En ook hier geldt dat het ene kind dit sneller zal leren dan het andere kind.
- 32. V: Redden kinderen die verlegen zijn het wel?**
 A: Kinderen die verlegen zijn zullen te allen tijde extra in de gaten gehouden moeten worden, omdat ze niet zo opvallen. Hier ligt een taak van de leerkracht om het kind te begeleiden, maar ook voor het kind zelf. Wat wil het kind zelf?
- 33. V: De presentaties ter afsluiting van de kernconcepten zijn verschillend van niveau. Hoe kan dat?**
 A: Het uitstroom niveau vanuit groep 8 naar het Voortgezet Onderwijs varieert van Praktijkonderwijs naar VWO+/Gymnasium. Dat is terug te zien in de verwerking van de kernconcepten. Alle leerlingen moeten wel aan het basisniveau voldoen. De presentaties zijn het eindproduct. Belangrijker, maar nog belangrijker vinden we het leerproces dat kinderen doormaken. Ook daarin zijn grote verschillen, maar elk kind mag op zijn en haar niveau presteren en met inzet van eigen talenten.
- 34. V: Hoe houden leerkrachten in de gaten of de leerlingen goed bezig zijn?**
 A: Leerkracht lopen rond en observeren daarbij wat leerlingen aan het doen zijn. Leerkrachten houden de vorderingen van leerlingen bij.
 Via het dashboard van Snappet kan een leerkracht zien of een leerling aan het werk is.

Nog veel belangrijker is dat leerlingen leren zelf verantwoordelijk zijn voor hun werk en hun inzet. Denk aan pijler 2 van onze visie.

Structuur

35. V: Hoe ziet het dagprogramma eruit?

A: Vleugel 4 tot en met 7-jarigen:

<i>Dagindeling</i>	<i>(Voorstel voor eerste periode)</i>
08.30	Samenkomst in mentorgroep
09.00	Buitenspel of gym
10.00	Samenkomst in mentor groep om fruit te eten.
10.15	Werken in hoeken
11.45	Buitenspel
12.15	Samenkomst in mentorgroep om lunchen
12.30	Werken in hoeken
13.30	Buitenspel of gym
14.00	Samenkomst in mentorgroep. Afsluiting van de dag
14.15	Naar huis of naar de BSO

De peuters sluiten op diverse tijdstippen aan.

Vleugel 8 tot en met 12-jarigen:

<i>Dagindeling</i>	<i>(Voorstel voor eerste periode)</i>
08.30	Samenkomst in mentorgroep Leerlingen gaan lezen. De leerkracht voert men aantal leerlingen een coachgesprek.
09.00	Basisvakken Instructie – Zelfstandige verwerking
10.00	Samenkomst in mentor groep. Fruit eten en naar buiten (10.15)
10.30	Basisvakken Instructie – Zelfstandige verwerking
12.00	Samenkomst in mentorgroep om lunchen
12.15	Pauze.
12.45	Kernconcepten Instructie. Werken aan opdrachten
14.00	Samenkomst in mentorgroep. Afsluiting van de dag.
14.15	Naar huis of naar de BSO

36. V: Hoe weet een leerling wat hij of zij moet doen?

A: We gaan werken met een dagprogramma en plannings.
Hoe dat er concreet eruit gaat zien, zijn we nog aan het onderzoeken.
Ook hier geldt: stap voor stap.

37. V: Hoe worden de leerlingen gevolgd?

A: Ten aanzien van de leerresultaten met behulp van het leerlingvolgsysteem en Snappet. Ten aanzien van sociaal-emotionele ontwikkeling via observaties, contacten en gesprekken.
In de huidige groepen 1 en 2 werken we met het volgsysteem HOREB.

Ouders

38. V: Hebben ouders inspraak?

A: Ouders hebben via de MR inspraak. De oudergeleding van de MR vertegenwoordigt alle ouders.
Ouders kunnen deelnemen in de klankbordgroep.
Daarnaast organiseren we ouderavonden om plannen aan ouders voor te leggen en daar feedback op te vragen.

39. V: Hoe blijven ouders op de hoogte wat hun kind doet wanneer ze niet meer in jaarklassen zitten.

A: Allereerst via hun kind. Door wat het kind thuis vertelt en door als ouder het gesprek met zoon of dochter aan te gaan.
Verder blijven we werken met de startgesprekken in het begin van het schooljaar.
Ook zullen er voortgangsgesprekken worden gevoerd met het kind en de ouders.

Voortgezet Onderwijs

40. V: Hoe verloopt de aansluiting bij het Voortgezet Onderwijs?

A: Doordat leerlingen leren om zelf keuzes te maken, staan ze steviger. Dat is overal een belangrijke vaardigheid. In ons nieuwe onderwijsconcept krijgen leerlingen te maken met meerdere leerkrachten. Ze zijn hieraan dan al gewend als ze de stap naar het VO zetten.

41. V: Als een leerling in groep 6 klaar is met de stof van groep 8, gaat hij of zij dan naar VO?

A: Nee. Er is altijd genoeg zinvolle leerstof te vinden.

42. V: Wordt er in groep 8 nog een CITO Eind toets gemaakt?

A: Ja. Vooralsnog wel.
We zijn binnen de Dr. Schaepmanstichting wel op zoek naar andere toetsen die meer informatie geven. Voorbeelden zijn de AMN toets of IEP. Dit staat los van de nieuwe onderwijsvisie.

43. V: Worden de leerlingen die een de CITO Eind moeten maken, niet te veel afgeleid Wanneer ze in een grote ruimte zitten waar ook nog andere leerlingen rondlopen?

A: Naast de grotere ruimtes zullen er afsluitbare kleinere ruimtes komen. Deze ruimtes kunnen onder andere gebruikt worden voor het afnemen van toetsen.
Toetsen moeten immers in een rustige omgeving gemaakt kunnen worden.

Proces

44. V: Gaat de invoering van het nieuwe onderwijsconcept niet veel te snel?

A: Op zich is 'snel' een relatief begrip. Wat voor de een te snel is, kan voor een ander te langzaam gaan. Onze belangrijkste graadmeter zijn de leerlingen. We kijken voortdurend of zij het aanbod aankunnen en passen daar ons handelen op aan. Dit doen we nu en dat blijven we doen.

45. V: Zijn er voorbeelden van andere scholen die ook zoiets doen?

A: Voorbeelden zijn Laterna Magica in Amsterdam en Wittering.nl in Rosmalen, Los Hoes in Haaksbergen.

46. V: Wat is de rol van de MR in het gehele proces?

A: Wanneer het gaat om een verandering in de onderwijskundige doelstellingen dan heeft de MR instemmingsrecht. De MR moet dus vooraf worden geïnformeerd en mogen vervolgens aangeven of ze wel of niet akkoord gaan.

Op De Borgh gaan we wat verder. De MR is vanaf het begin intensief betrokken bij de ontwikkeling van de onderwijsvisie. Samen met directie en stuurgroep hebben we ouderavonden georganiseerd om ouders te informeren en om hun reacties te vragen. Daarnaast is er een klankbordgroep opgericht om nog meer draagvlak te creëren.

De MR heeft advies en begeleiding gevraagd aan Rein van Dijk. Hij is directeur van het VOO en heeft ervaring in het begeleiden van Medezeggenschapsraden.

In de WMS (Wet Medezeggenschap Scholen) staat wat de bevoegdheden van de MR zijn.

47. V: Hoe wordt de school gecontroleerd in de vorm van monitoring en tussenevaluaties?

A: Allereerst doet het team dat zelf en behoort dit tot de dagelijkse professionele werkzaamheden van de leerkrachten en de schoolleider.

Verder heeft het College van Bestuur en de onderwijsinspectie een controlerende rol. Daar waar wij vragen hebben of een expertise van buiten de school willen, zijn er diverse personen of instanties die wij kunnen inschakelen.

Met betrekking tot de fasering van de invoering van de nieuwe onderwijsvisie speelt met name de adviesgroep een rol.